

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการกับความขัดแย้งของคู่สมรส

: ศึกษาเฉพาะคู่สมรสในเขตกรุงเทพมหานคร

FACTORS AFFECTED CONFLICT MANAGEMENT OF COUPLES
IN BANGKOK AREA

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการโครงการสวัสดิการสังคม บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

พ.ศ. 2548

ISBN 974-9781-09-0

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการกับความขัดแย้งของคู่สมรส : ศึกษาเฉพาะ
คู่สมรสในเขตกรุงเทพมหานคร
Factors Affected Conflict Management of Couples in Bangkok Area
ชื่อนักศึกษา นายทรงศักดิ์ สถาปนะนันท์
รหัสประจำตัว 439081
สาขาวิชา การจัดการ โครงการสวัสดิการสังคม
ปีการศึกษา 2547

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ได้ตรวจสอบและอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสังคม-
สงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2548

กณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรพรรณราย แสงวิเชียร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา)

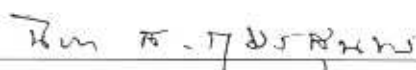
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชัตติยา วรรณสุต)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.เสาวนิจ นิจอมนัดชัย)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(รองศาสตราจารย์นิภา ส.คумรสุนทร) จากคณะกรรมการการอุดมศึกษา

วิทยานิพนธ์	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการกับความขัดแย้งของคู่สมรส : ศึกษาเฉพาะคู่สมรสในเขตกรุงเทพมหานคร Factors Affected Conflict Managemet of Couples in Bangkok Area
ชื่อนักศึกษา	นายทรงศักดิ์ สถาปนะนันท์
รหัสประจำตัว	439081
สาขาวิชา	การจัดการ โครงการสวัสดิการสังคม
ปีการศึกษา	2547

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับพฤติกรรมความขัดแย้งในคู่สมรส 2) ศึกษาการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างคู่สมรส 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยก่อนการสมรส ปัจจัยระหว่างการสมรส ปัจจัยสาเหตุของความขัดแย้ง ปัจจัยลักษณะของความขัดแย้งกับการจัดการกับความขัดแย้งของคู่สมรส และ 4) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการกับความขัดแย้งของคู่สมรส กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษานี้เป็นผู้ที่ทำการสมรสแล้ว อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

กลุ่มตัวอย่างคือผู้ที่ทำการสมรสแล้ว จำนวน 384 คน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีอายุระหว่าง 31-40 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด มีรายได้ 10,001- 25,000 บาท ในเรื่องจำนวน ส่วนใหญ่มีบุตรชาย 1 คน บุตรหญิง 1 คน มากที่สุด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องความขัดแย้งของคู่สมรส สรุปได้ว่าสาเหตุของความขัดแย้งส่วนใหญ่เกิดจากการมีความคิดเห็นไม่ตรงกันมากที่สุด รองลงมาคือการไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน ความแตกต่างในค่านิยมและความเชื่อ ความแตกต่างของประสบการณ์ ภูมิหลัง และสุดท้าย คือการไม่รับผิดชอบหน้าที่ตามบทบาทในครอบครัว

ลักษณะความขัดแย้ง พบว่า มีความขัดแย้งที่ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผลมากที่สุด รองลงมาคือความขัดแย้งที่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผล ความขัดแย้งที่มีลักษณะเปิดเผย ความขัดแย้งที่มีลักษณะไม่เปิดเผย ความขัดแย้งที่มีลักษณะเฉียบพลัน และความขัดแย้งที่มีลักษณะเรื้อรัง

นอกจากนั้นการจัดการกับความขัดแย้งของกลุ่มสมรส ซึ่งมีสองลักษณะ คือ การจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวก ได้แก่ การใช้ความอ่อนโยน การขอมตาม การประนีประนอม และการเผชิญหน้าเพื่อแก้ปัญหา และการจัดการกับความขัดแย้งเชิงลบ ได้แก่ การใช้ความเย็นชา การหลีกเลี่ยง การเก็บกด และการใช้อำนาจ ผลการวิจัยพบว่าคู่สมรสใช้การจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกมากกว่าเชิงลบ

ส่วนความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ กับการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างคู่สมรส พบว่าคู่สมรสที่มีสาเหตุของความขัดแย้งและลักษณะความขัดแย้งต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับการที่คู่สมรสจะมีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกน้อย

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการกับความขัดแย้งของกลุ่มสมรส พบว่ามีตัวแปรปัจจัยก่อนการสมรส ได้แก่ การสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญ และความแตกต่างในค่านิยม และความเชื่อ ตัวแปรปัจจัยระหว่างการสมรส ได้แก่ ระยะเวลาการสมรส และรายได้รวมของครอบครัว ตัวแปรปัจจัยด้านลักษณะของความขัดแย้ง ได้แก่ ความขัดแย้งที่มีลักษณะเรื้อรัง และลักษณะของความขัดแย้งเฉียบพลัน และตัวแปรปัจจัยด้านสาเหตุของความขัดแย้ง ได้แก่ ความไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน โดยการได้รับการสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญมาก มีผลให้คู่สมรสมีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกสูง การมีความแตกต่างในค่านิยมความเชื่อ มีผลให้คู่สมรสมีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกน้อย ระยะเวลาการสมรสนานและรายได้รวมของครอบครัวมาก มีผลให้คู่สมรสมีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกมาก ความขัดแย้งระหว่างคู่สมรสทั้งเรื้อรังและเฉียบพลันและความไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน มีผลให้คู่สมรสมีการจัดการกับความขัดแย้งเชิงบวกน้อย

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ หน่วยงานด้านการศึกษาควรให้ความรู้แก่วัยรุ่นและเยาวชน ให้เห็นความสำคัญของปัจจัยที่อาจจะส่งผลต่อชีวิตสมรสในระยะยาว ส่งเสริมให้มีการจัดหน่วยงานให้คำปรึกษาปัญหาด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งสนับสนุนทุนในการประกอบอาชีพ จัดอบรมให้มินักสังคมสงเคราะห์ที่สามารถเป็นที่ปรึกษาปัญหาความขัดแย้งของกลุ่มสมรส ในหน่วยงานระดับท้องถิ่น และโดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันทางศาสนา เพิ่มทักษะในการให้คำปรึกษาในเรื่องการจัดการกับความขัดแย้งของกลุ่มสมรส ควบคู่กับการให้ความรู้และส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

Thesis Title	Factors Affected Conflict Management of Couples in Bangkok Area
By	Mr. Songsak Satapananun
Indentification No.	439081
Degree	Master of Social Work (M.S.W)
Major	Social Welfare Project Management
Academic Year	2004

ABSTRACT

This research aimed to 1) study types of conflict of couples 2) examine conflict management between spouses 3) study the relation of pre-marriage factors, in-between marriage factors, conflict types and conflict causes with conflict management ; and 4) study factors affected conflict management of couples. Populations were married persons resided in Bangkok. Data was collected by questionnaires. The statistics used in this research were descriptive statistics, percentile, means, as well as analysis of variance, correlation and multiple regression.

Samples were 384 married persons, more female than male, most of them were Buddhists, aged between 31-40 year-old, bachelor's degree graduated, most were employees, income range between 10,001-25,000 baht per month. They mostly had 2 children, one boy and one girl each.

The result of the study reveals that situation which caused conflict between couples most was opinion conflict, others were misunderstanding, attitude and belief differences, experiences and background differences and irresponsibility. Conflict type was mostly unexplainable conflict, others were explainable conflict, disclosed conflict type, closed conflict type, unexpected conflict type and long-lasting conflict type.

For conflict management, the study shows that samples used positive management rather than negative management. And it's found that samples with any type of conflicts and causes of conflicts tended to use less positive conflict management.

To study factors affected 3 levels of conflict management of couples, 7 factors were found. They were the support from significant persons, attitude and belief differences, duration of

marriage, family income, long-lasting conflict type, unexpected conflict type and misunderstanding each other.

From the results of this study, it's suggested that education organizations should educate teenagers and people to realize the importance of factors which could affect married life. Concerned organization should provide counselling services for married couples in economic matters and occupational funds for needed families, and also prepare social workers to cope family problems of clients. Local organizations and especially, religion institution increase skills in advising people in conflict management of couples as well as to teach them the morality.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จตามมุ่งหมายได้ ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณีฎฐิษา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ในฐานะประธานกรรมการผู้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา โดยตลอด รองศาสตราจารย์ ดร.ชัชติยา วรรณสุด อาจารย์ ดร.เสาวนิจ นิจอพันธ์ชัย อาจารย์ จตุรงค์ บุญรัตนสุนทร และรองศาสตราจารย์นิภา ส.คุมรสุนทร อีกทั้งบรรดาคณาจารย์ที่ไม่สามารถกล่าวนามในเนื้อที่อันจำกัดนี้ได้ทั้งหมด เจ้าหน้าที่ของบัณฑิตวิทยาลัยทุก ๆ ท่าน ที่ให้ความกรุณา ในทุก ๆ ด้านตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษาอยู่

ขอขอบคุณน้อง ๆ สถานีดับเพลิงเทศบาลตำบลบางพระ ที่สละสถานที่สำหรับการ ปรึกษาหารือ คุณจรินทร์ จันทารุง ที่ร่วมกิจกรรมสันทนาการ ที่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ร่วมสถาบันผู้เป็น มิตรสหายทุกท่าน โดยเฉพาะคุณณัฐวิวรรณ มรรคธีรานุวัฒน์ พร้อมเพื่อนร่วมรุ่น 8 ทุกคน ตลอดจนผู้สมรสทุกคู่สมรสที่ได้เสียสละเวลาในการออกแบบสอบถามสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอสดุดีครอบครัว โดยเฉพาะบุคคลที่สำคัญ คือ คุณตา ผู้เป็นแบบอย่างของชีวิต ในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะในเรื่องครอบครัว รวมทั้งกำลังใจความรู้สึที่ดี ๆ ที่ผู้วิจัยได้รับจาก ทุกผู้ทุกคนที่มอบให้ ซึ่งหลอมรวมเป็นประสบการณ์ของชีวิตให้ได้เรียนรู้และแก้ไข

ทรงศักดิ์ สถาปนะนันท์